

5. Rond het Driegemeentenpunt "Zoetendale".

door Roger Crois.

De XIIIe eeuw wordt in Vlaanderen gekenmerkt door talrijke stichtingen van kloosters en abdijen.

Zo zien we in 1215 een schenking van "het Hof Soetendaele by den bosch dye men heet Esch" in handen van de Eeckhoutte-abdij van Brugge. Deze schenking omvatte, benevens de hofstede, nog 6 bunder land en moergrond (om turf te steken) in Rodenburg Ambacht en 10 bunder in Maldegem Ambacht. De schenking werd door gravin Johanna in hetzelfde jaar bekrachtigd en zij schenkt op haar beurt nog 20 bunder "wastinelant".

De Augustijnen zien hun eigendom uitbreiden door talrijke giften op 't einde van de XIIIe eeuw. In 1291: 27 gemet met enkele gebouwen "t welck goedinghe ligghet beoosthalf au poort van Ardenborch en de heet Palincx" - "Liggen te Zompe butte Ardenbourc". Het hof ter Zompe (2le begin Beooster Ee) + de 27 gemet, zijn in de XVIe eeuw nog eigendom van Zoetendale. In 1293 verwerken zij "12 gemet beoosterhalf van Ardenborch op den Acker". Deze gegevens worden aldus uit "Historische Geografie van westelijk Zeeuws-Vlaanderen" door M. G. Gottschalk.

Op de bijgevoegde kaart van de bezittingen gelegen rond de abdij van Zoetendale, vallen de rechte dreven op, die de landerijen en bossen doorkruisen. We kunnen daaruit opmaken dat de abdij hier pionierswerk heeft geleverd bij de ontginning van het bos en de vage grond.

Door talrijke schenkingen is de abdij dan ook uitgegroeid tot grootgrondbezitter. Doch de inkomsten, in de loop van de XVe en de XVIe eeuw, bleken onvoldoende om de lasten te dekken. De abdij is ten prooi aan verval (Jos De Smet, Rond de Poldertorens IIIe jaarg Nr 2 p 70-74). Dan komt de beroerde geuzentijd (Geuzenbos!) de genadeslag toebrengen. In 1579 verlaten de paters hun goed te Zoetendale. Op 23/6/1584 wordt de abdij afgeschaft en het goed wordt aan de jonge Jezuietenorde overgemaakt.

In een koopakte van 1781 (privé-bezit: Hoeve Zoetendale) van een gedeelte van deze eigendommen, na de opheffing van de Jezuietenorde, wordt nog gewag gemaakt van de vroegere bezitters: "Extrait uyt de conditiën van vercoopinge der immeuble goederen gecompeteert hebbende aen de gewesene Jezuïten".

Bij het inrijden van de hofstede, en op enkele meter van het hekken, bemerkt men in het midden van de kalsijde, een opvallende ronde zwarte steen. Deze steen met een \varnothing 30 cm en een dikte van ongeveer 9 cm, is een handmolensteen en hij ligt met de groeven naar onder gekeerd.

Op dit punt komen 3 gemeenten samen: Moerkerke, Middelburg en Maldegem. De bijgevoegde kaart en de foto geven dit merkwaardig punt weer. Deze kaart "accordeert met de caerte in meerdere proportie gemaakt naar gedaene maete by I. De Deken, landmeter inden Raede van Zyne Majesteyt, ten jaere 1743, by hem ondertekent". En "naer collatie jegens d'originee copie, gemaakt by den gesworen landmeter Petrus Gilliodts, hebbe bevonden dese 't accorderen, 13 february 1801. L.F. Vande Pitte". (R. A. Brugge - Kaart 938 a)

Hier volgen de toponiemen; de nummers zijn op de kaart af te lezen. De getallen geven de oppervl. in gemeten, lijnen en roeden.

1.)	2.2.77	34. Het Westschildersbosch	21.1.22
2.)	2.1.94	35. Den Grooten meersch (bos)	11.0.39
3.) De Pape bosschen	4.0.09	36. Den Kleenen meersch (bos)	4.1.63
4. Het Clare velt	26.0.06	37. Het Tresiaens kerckhof (bos)	6.1.21
5. Den grooten Waterbosch	8.2.19	38. Den Oostpottinck bosch	2.0.93
6. Den Kleenen Waterbosch	3.0.81	39. Den Westpottinck bosch	6.0.10
7. De bercken boschkens	7.0.00	40. De Westgeuzestucken (bos)	7.0.71
8. De Hemelsche breedte	18.2.72	41. De Meeuse stucken (bos)	5.2.74
9. De Heyde	9.1.66	42. De Langhe stucken	11.0.94
10. De Planterye	6.1.74	43. Het Beckel stuck	2.0.87
11. Den Bercken bosch	4.0.79	44. Het Beckel bosch	5.2.00
12. Den Elsen bosch	15.2.85	45. Den Varynck bosch	2.1.96
13. De Ses stucken	4.0.89	46. De Ses Gemeten (zaeylinck)	3.2.29
14. Den Bermans bosch	4.0.87	47. Den Meulenbosch bosch)	11.2.06
15. Het Heybey	15.0.06	48. Leeskens bosch	8.1.11
16. De groote Bommelooze	13.1.51	49. De Corte stucken ofte Koorenstucken	4.1.91
17. Lindekenshof met wallen en dyck	3.0.07	50. Den Nagtegaelbosch met de 2 Molenstuck. en Molenwal	34.0.58
18. Den nieuwen Berckbosch	1.2.58	51. Het groot Poortstuck	3.2.83
19. Stucken zaeyland	1.1.43	52. Het klein Poortstuck	1.2.64
20. Een bosch	7.2.11	53. Den Keirselaeren bosch	4.0.23
21. Den grooten Berckbosch	11.1.96	54. De oosterste Gheusestucken	3.0.01
22. Cobbaerts bosch	7.1.89	55. Den Boombosch	2.0.22
23. De Taefelaers	12.0.31	56. Planterye nevens den wal	0.1.06
24. Den berckbosch	16.1.59	57. Huys, hof, boomgaert, wallen	8.1.14
25. Den kleenen Brill	2.2.68	58. Het Plantsoen boschken	0.2.50
26. Den grooten Brill	8.0.10	59. Den Syngelbosch	10.1.03
27. De leeghe Eyckens	8.2.28	60. Den Doorenbosch	1.2.50
28.) De hooghe Eyckens	14.078	61. 62. 63. Den Ronden bosch	41.0.59
28.) 2 Stryngen bosch	1.1.91	64. Den Vetten Weebosch	9.2.97
28.) Dryebeeken plantsoen	1.0.82	65. Den Geroeyden bosch	5.1.01
29. Een boschken	2.1.81	66. De Maeldegemsche stryngen	10.2.55
30. Het Dryebeek boschken	0.2.86	67. Den Rostvieldbosch	6.2.95
31. Het groot Morras (bosch)	17.1.17	68. Den Vogelaersbosch	34.1.02
32. Het klein Morras (bosch)	17.2.63	69. Jan Tamboersbosch	46.1.85
33. Het Oostschildersbosch	17.1.50		